

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Посл.бр. Р4г. 21/16

Дана 9.5.2016.
Нови Сад

Апелациони суд у Новом Саду, по судији Вери Кнежевић-Мандић, у правној ствари **предлагача М.С1., М.С.2 и Н.Б.**, сви из К., ..., које заступа В.П., адвокат у Н.С., ради заштите права на суђење у разумном року, дана 9.5.2016. године донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ захтев предлагача да се утврди да им је повређено право на правично суђење гарантовано чланом 6. ст.1. Европске конвенције за људска права и основне слободе, чланом 32. ст.1. Устава РС као и чланом 10. ст.1. Закона о парничном поступку, да се наложи Основном суду у Новом Саду да у што краћем року донесе мериторну одлуку у предмету посл. бр. П. 2209/10 (нови посл. бр. П. 1477/16) као и да се обавезе Основни суд у Новом Саду да предлагачима на име накнаде нематеријалне штете на име претрпљених душевних болова због повреде права на правично суђење гарантованог истим прописима исплати сваком по 60.000,00 динара као и трошкове овог поступка, све са законском затезном каматом почев од пресуђења па до исплате и све у року од 8 дана, под претњом извршења.

Образложење

Дана 2.4.2015. године предлагачи М.С1., М.С.2 и Н.Б. су, путем пуномоћника, поднели Вишем суду у Новом Саду захтев за заштиту права на суђење у разумном року у ком наводе да је пред Основним судом у Новом Саду у току поступак по тужби Н.И. против овде тужених у предмету заведеном код Општинског суда у Новом Саду под бр.1968/09 који је касније додељен на поступање другом судији и заведен под посл. бројем П-2209/10, да је тужба поднета 6.3.2009. а противтужба 4.9.2009. а да до дана подношења захтева спорна ствар није мериторно решена. Како је овим онемогућено окончање оставинског поступка започетог пред Општинским судом у Новом Саду под бр. О.3687/02, подносиоци захтева подносе захтев како би им се омогућила заштита права на правично суђење гарантовано чланом 6. ст. 1. Европске конвенције за људска права и основне слободе, чланом 32. ст.1. Устава РС као и чланом 10. ст.1. Закона о парничном поступку. Сматрају да се рок од 6 година никако не може сматрати разумним, да је протек овог периода био сасвим довољан да суд оптимално размотри и одлучи о праву странака, па како то није учињено, странке су изложене правној неизвесности и несигурности, али и високим финансијским трошковима. Како услед дужине трајања поступка подносиоци захтева трпе душевне болове због повреде гарантованог права на правично суђење, предлажу да Виши суд као надлежни суд донесе одлуку као у изреци.

Код Вишег суда у Новом Саду овај предмет заведен је под посл. бројем Р4п. 12/15. Након увида у првостепени спис, извршеног 4.6.2015. када је сачинио и службену белешку о стању у спису, Виши суд у Новом Саду је решењем под бр. Р4п. 12/15 дана 9.6.2015. године донео решење којим је одбацио захтев предлагача, образлажући ову одлуку чињеницом да је у међувремену парнични поступак окончан доношењем пресуде Основног суда у Новом Саду П. 2209/10 од 26.3.2015. године.

Одлучујући о жалби предлагача изјављеној против овог решења, Врховни касациони суд је решењем под посл. бројем Ржг. 1542/15 од 29.10.2015. године решење Вишег суда у Новом Саду укинуо и предмет вратио том суду на поновни поступак.

Након прибављања списка првостепеног суда Виши суд у Новом Саду се решењем под бр. Р4п. 3/16 од 11.4.2016. године огласио стварно ненадлежним за поступање и спис, заједно са првостепеним списом Основног суда у Новом Саду П.1477/16, доставио Апелационом суду на надлежност и одлучивање. Спис је у Апелациони суд у Новом Саду примљен 20.4.2016. године и заведен под посл. бројем Р4г. 21/16.

Ради испитивања основаности захтева предлагача, овај суд је дана 21.4.2016. године извршио увид у првостепени спис Основног суда у Новом Саду посл. бр. П.1477/16 и утврдио следеће **чињенице и околности од значаја за одлучивање у овој правној ствари:**

Тужба је у овој правној ствари поднета Општинском суду у Новом Саду 6.3.2009. године и заведена под посл. бројем П. 1968/09. Тужбом тужиља Н.И., рођ. С., тужи М.С1., М.С.2 и Н.Б. рођ. С., ради утврђења права власништва на некретнинама у к.о. К., по правном основу стицања у породичној заједници и градње. У тужби се наводи да је тужиља кћи сада покојних С.С. и Д. (преминулих ... одн. ... године), који су поред тужиље имали и два сина, С. (преминулог ... године, без деце и супруге) и Л., који је такође преминуо а чији су законски наследници (супруга и деца) овде тужени. Сада пок. Л. је од родитеља свој наследни део добио за живота тако што му је отац даривао кућу у К. у ул. ..., као и 6 јутара земље. Тужиља је за време заједничког живота у породичној заједници са сада покојним родитељима и братом С. вршила значајна финансијска улагања у породичну кућу у ... и водила бригу о болесним родитељима и инвалидном брату С. На парцели бр. ... тужиља је саградила нову кућу уз сагласност родитеља, а парцелу бр. ... која представља окућницу је родитељима исплатила. Како је брат Л. поклоном чији је предмет кућа у К. у ул. ..., као и 6 јутара земље, у целости намирен са својим законским делом, нема право на наслеђивање. Предлаже да суд утврди да је тужиља по правном основу стицања у породичној заједници и градње стекла право својине на некретнинама уписаним у ЛН ... к.о. К. парц. бр. ... - породичној стамбеној згради и земљишту под зградом и уз зграду, пов. ....м² и парц. бр. ... њива 1. класе пов. ....м², у 1/1 дела, као и на некретнини уписаној у исти ЛН, парц. бр. ... (касније исправљено на ...) породична зграда и земљиште под зградом и објектом пов. ....м² у 1/2 дела, што су тужени дужни трпети. Такође се тражи утврђење да су тужени као зак. наследници сада пок. С.Л. бив. из К. по основу уговора о поклону оставиоца С.Р.С. бив. из К. намирени у висини наследног дела иза пок. С.Р.С. и пок. С.В.Д., што су дужни признати.

У одговору на тужбу од 8.4.2009. године тужени, путем заједничког пуномоћника, побијају наводе тужбе, указујући да је овде тужиља упућена на парницу пре више од 5 година, те је тужба неблаговремена. Уколико суд тужбу не одбаци, предлажу да је одбије јер је имовина коју су тужени наследили од пок. Л.

стечена пре више деценија, Л. ју је купио а не добио на поклон од свог оца, а оставина иза пок. С.Р.С. је у прекиду, није окончана. Указују да тужила није доставила нити предложила ниједан доказ за своју тврдњу да је била носилац домаћинства и бринула се о болесном брату и родитељима.

Припремно рочиште заказано је за **12.6.2009.** и позиви уредно достављени пуномоћницима, тражено је достављање списка О. 3687/02 на увид.

На припремном рочишту пуномоћнику тужених је кратким путем уручен поднесак тужиле у ком се она изјашњава о наводима одговора на тужбу, указујући да је рок за подношење дат тужили у оставинском поступку инструкциони рок, а не преклузивни, о чему јасно говори податак да је тај поступак још увек у прекиду. Доставља доказ о томе да је сада пок. Л., осим већ наведених непокретности које је добио од оца, од мајке Д. добио две парцеле.

На припремном роч. одређено је да ће се на роч. за главну расправу, заказаном за **24.9.2009.** године, извести доказ саслушањем тужиле и тужених и сведока В.К., предложеног у тужби. Сви ови докази су и изведени на том рочишту, осим саслушања тужене 2. реда која је изостанак оправдала болешћу. Следеће роч. заказано је за 9.11.2009. године, ради саслушања тужене 2. реда.

У међувремену, поднеском од 4.11.2009. тужене подносе противтужбу, у којој наводе да је отац тужиле за живота продао три јутра своје земље у К. и новац поделио деци тако што је половину добила тужила а другу половину син С. Пошто је тржишна вредност 1,5 јутра око 450.000,00 динара, а према Закону о наслеђивању поклони учињени наследницима за живота оставиоца урачунавају се у њихов наследни део, траже да се утврди да је тужила као зак. наследник у оставинском поступку иза пок. С.Р.С. бив. из К. учињеним јој поклоном намирена у свом делу заоставштине која јој по закону припада за вредност од 450.000,00 динара, што је дужна признати и трпети.

Поднеском од 5.11.2009. тужила је молила одлагање рочишта заказаног за 9.11. због генералне обуставе рада свих адвоката у РС у периоду од 9-11. новембра 2009. Овом предлогу придружио се и пун. тужених, поднеском од 6.11.2009.

На рочиште **9.11.2009.** приступила је само тужила лично, пуномоћници нису приступили, суд је донео решење да се рочиште неће одржати, а да ће се пуномоћнику тужиле доставити поднесак тужених са противтужбом и обавезујућим решењем за давање одговора на противтужбу те да ће након протекла тог рока суд о даљем току поступка одлучити писмено.

Поднеском од 16.11.2009. тужила указује да тужени земљу користи и издаје је у закуп па нема интереса да тужили било шта призна, па како је тужени у поседу све земље која је предмет оставинског поступка, предлаже доношење привремене мере којом би се тужени С.М. обавезао да тужили преда у посед парцелу број ... и ..., обе уписане у ЛН ... к.о. К.

Поднеском од 18.11.2009. тужила се изјашњава о противтужби тако што се противи противтужбеном захтеву и прдлаже да га суд одбије, наводећи да тужени истичу да је тужила намирена тако што је добила део новца од продаје 1,5 кј земље а истовремено се противе тужби која се односи на 6 кј и кућу коју је искључиво добио пок. Л., што је контрадикторно и усмерено на одуговлачење поступка.

У поднеску од 26.11.2009. године тужени се изјашњавају о предлогу за издавање привремене мере, предлажући да буде одбачен као неуредан јер у

предлогу није наведено које потраживање тужила жели да обезбеди овом мером па се не може испитати постојање законом прописаних услова за издавање привремене мере. Уз то не доставља ни зкњ. изводе за наведену земљу.

У поднеску од 9.12.2009. тужила инсистира на издавању привремене мере указујући да је из до тада изведених доказа учињено вероватним тужилино потраживање а изводе из зкњ. доставила је уз тужбу.

Након реформе правосуђа и формирања Основног суда у Новом Саду спис је добио нови посл. број П. 2209/2010 и додељен је новом поступајућем судији. Поднеском од 3.2.2010. тужила ургира доношење решења о привременој мери и заказивање рочишта за главну расправу.

Решењем од 17.2.2010. године суд одбија предлог за одређивање привремене мере. Тужила се против овог решења није жалила, а поднеском од 5.3.2010. поново је молила заказивање рочишта. У међувремену поново је промењен поступајући судија који наредбом од 30.3.2010. заказује рочиште ради саслушања странака за **27.4.2010.** године. Тужени на рочиште нису приступили а изостанак су оправдали тиме што је син туженог 1. реда у болници. На овом рочишту пун. тужиле предложио је грађевинско или пољопривредно вештачење на околност вредности имовине поклоњене пок. Л. у односу на вредност породичне куће у К. у ул. ...., као и грађевинско вештачење вредности радова изведених на тој кући. Суд је овај предлог усвојио и одредио да ће конкретан задатак бити означен у писменом отпракку решења. Остављен је рок туженима да оправдају недолазак на рочиште, а следеће роч. је заказано за 1.7.2010. ради саслушања, па је тужила упозорена да ће бити саслушана.

Ванрасправним решењем од 30.4.2010. године суд је одредио спајање парница заведених под посл. бројевима П. 2209/2010 и П. 52427/2010 ради заједничког расправљања и одлучивања, на јединствен посл. бр. П. 2209/2010.

Решењем од 27.4.2010. одређено је грађевинско и пољопривредно вештачење са задатком вештака грађ. струке да утврди обим и вредност радова које је тужила извела на некретности у ул. ... у К., грађ. и тржишну вредност парцеле ... и ... и вредност породичне зграде на парцели ... у ул. ..., при чему вештак треба да се изјасни о природи изведених радова. Задатак вештака пољопривредне струке је да утврди тржишну вредност пољ. земљишта које је било предмет поклона сада пок. С.Л. (парцела ..., ..., ... и ...). Вештаци су обавезани да налазе доставе најкасније до 12.6.2010.

Поднеском од 6.5.2010. тужени су известили суд да је син туженог 1. реда још увек у болници у Б. поводом још једне операције на мозгу, а медицинску документацију о томе не могу да доставе до отпуста пацијента из болнице. Стога моле додатни краћи рок за поступање по расправном решењу од 27.4.2010. којим су обавезани да доставе доказ о оправданости недоласка тужених на то рочиште. Доказ (отпусну листу) за С. (М.) Л. тужени достављају уз поднесак од 14.5.2010. године.

Дана 21.5.2010. вештак пољопривредне струке доставља трошковник за предујам трошкова вештачења, а 10.6.2010. налаз.

На рочишту **1.7.2010.** констатује се да вештак грађевинске струке враћа спис и суду уручује налаз, који се кратким путем уручује пуномоћницима странака. Пун. тужиле предлаже саслушање три сведока на околност да је пок. Л. добио на поклон кућу и 6 кј земље и да је тужила вршила улагања, пун. тужених се није противио и изјавио да ће се тужени о својим док. предлозима изјаснити накнадно. Суд је странкама оставио рок од 15 дана за писмено изјашњење о

налазима а пун. туженог исти рок за стављање даљих док. предлога. Следеће роч. је заказано за **10.9.2010.** ради саслушања предложених сведока.

У поднеску од 6.8.2010. тужени стављају предлог да се вештак пољопривредне струке допунски изјасни и о вредности земљишта које је тужиља примила на поклон. Стављају примедбе на налаз вештака грађевинске струке а поново указују да пок. Л. није добио на поклон непокретности од оца, већ их је од њега откупио, па као доказ предлаже саслушање тужених и једног сведока, а на околност ко је привређивао и доприносио издржавању родитеља саслушање два сведока.

Поднеском од 23.8.2010. тужиља изјављује да нема примедби на налазе.

Вештак грађ. струке известио је 6.9.2010. суд да на дан 10.9.2010. не може да приступи суду јер за исти дан има заказано рочиште у Привредном суду у Сремској Митровици.

Решењем од 7.9.2010. суд је рочиште заказано за 10.9. одложио за 23.9.2010. због службене спречености судије и вештака.

Вештак грађ. струке се писмено изјаснио на примедбе тужених поднеском од 16.9.2010. године. Ове примедбе је пун. тужиље примио 23.9.2010. а пун. тужених 4.10.2010. године. На рочишту **23.10.2009.** саслушана су оба вештака и два сведока. Следеће роч. заказано је за 7.12.2009. ради саслушања тужене 2. реда и сведока из поднеска тужених од 6.8.2010.

Поднеском од 21.10.2010. тужени преиначавају противтужбени захтев у погледу износа за који је тужиља намирена поклонима, означавајући га као 884.400,00 динара.

Поднеском од 5.11.2010. тужиља извештава суд да је отказала пуномоћ досадашњем пуномоћнику, а на рочиште **7.12.2010.** приступа са новим пуномоћником који прилаже пуномоћ и поднесак у ком се изјашњава о досадашњем току поступка и доказним предлозима тужених. На рочишту су саслушана два сведока (од три предложена подн. тужених од 6.8.2010.). Пун. тужених је одустао од доказног предлога за саслушање једног сведока па су пуномоћници сагласно изјавили да немају више доказних предлога за саслушање сведока. Следеће роч. заказано је за **4.3.2011.** ради саслушања тужиље и тужене 2. реда С.М.2. Оба ова доказа су и изведена на том рочишту а следеће роч. заказано је за **27.5.2011.** ради саслушања осталих тужених. На то рочиште тужене нису приступиле већ само тужиља лично и пун. тужених јер је туженима позлило, па је следеће заказано за **3.10.2011.** и одређено да ће се позвати пун. тужиље и тужени ради саслушања. То рочиште није одржано јер није уредно позван нови пун. тужиље већ ранији, коме је отказана пуномоћ. Следеће је заказано за **1.12.2011.** и одређено да ће се позвати нови пун. тужиље и тужена 2. реда С.М.2. На то роч. приступила је тужиља лично и изјавила да је отказала пуномоћ новом пуномоћнику, да је и даље заступа први пун. као и нови пуномоћник Л.А. На следећем рочишту **12.4.2012.** довршено је саслушање тужене С.М.2, одбијен предлог за допунско саслушање туженог 1. реда и одлучено да ће суд ванрасправним решењем одлучити о предлогу за одређивање допунског грађевинског вештачења и поновно саслушање оба вештака. Следеће роч. је заказано за 22.6.2012.

Поднеском од 18.5.2012. тужени преиначавају противтужбени захтев у погледу износа за који је тужиља намирена поклонима, означавајући га као 10.055,12 евра.

Решењем од 6.6.2012. године нови поступајући првостепени судија одлаже расправу заказану за **22.6.2012.** и одређује да ће следећа главна расправа бити заказана писменим путем.

Тужила уз поднесак од 19.11.2012. доставља пуномоћ за заступање за новог пуномоћника, адв. С.П. из Н.С. Суд доставном наредбом од 5.3.2013. године заказује рочиште за **8.5.2013.** на које позива само пуномоћнике странака. Како достава позива за пун. тужених није била уредна, роч. није одржано а ново је заказано за **4.7.2013.** Пун. тужених је поднеском од 21.5.2013. молио да се ово рочиште одложи због раније планираног годишњег одмора и путовања у Г., за шта као доказ прилаже уговор о путовању. Суд не одлаже рочиште писмено, већ на рочишту 4.7.2013. констатује овај поднесак и у присуству пун. тужиле и тужиле лично одлаже роч. за **10.9.2013.** и одређује да ће се позвати сви тужени ради саслушања као и њихов пуномоћник. На ово роч. приступају тужила и њен пуномоћник као и пун. тужених и тужени 1. и 3. реда, док уредно позвана тужена 2. реда није приступила. На предлог пун. тужених, коме се пун. тужиле није противио, рочиште није одржано нити саслушане присутне странке, што је образложено болешћу тужене 2. реда и предлогом тужених да се спор заврши поравнањем, које ће тужени доставити у року од 15 дана. Тужени су предлагали прекид поступка ради поравнања, чему се тужила противила. Суд је ново роч. заказао за 21.11.2013. а туженима оставио рок од 30 дана за достављање предлога за поравнање.

На рочиште **21.11.2013.** године приступила је тужила са пуномоћником, као и пун. тужених, тужени уредно позвани нису приступили. Пун тужених је известио суд да понуђено поравнање пун. тужиле није прихватио, предлаже поновно саслушање странака и да се вештак грађ. струке у допуни изјасни на примедбе тужених из подн. од 18.5.2012. чему се пун. тужиле противио. Суд је овај предлог прихватио, обавезао вештака да се изјасни о овим примедбама, заказао роч. за 21.1.2014. на које ће позвати тужене ради саслушања под претњом мимоилажења. Тужени су позвани ради саслушања а вештаку је 28.11.2013. достављена копија записника са решењем о вештачењу и позивом за 21.1.2014. На роч. **21.1.2014.** тужени нису приступили, пун. је изјавио да је то због славе, вештак се није изјаснио али је приступио и молио додатни рок, суд је заказао рочиште за 25.3.2014. ради саслушања тужених, обавезао вештака да се у року од 30 дана изјасни.

Вештак се писмено изјаснио на поднесак тужених од 18.5.2012. поднеском од 4.3.2014. године, који је пуномоћницима странака благовремено достављен па су се на рочишту **25.3.2014.** изјаснили да немају примедби. Пун. тужених је остао код предлога да се, због протекла времена и промене поступајућег судије, саслушају странке, истиче да тужени нису могли да приступе јер су морали бити у К.ц. где је син туженог 2. реда добио упут за операцију, предлаже саслушање вештака пољ. струке. Пун тужиле се противио, истичући да су тужени уредно позивани а нису приступили. Суд је следеће роч. заказао за **5.5.2014.** ради саслушања тужених и вештака пољ. струке. Сви ови докази су и изведени на том рочишту, саслушани су и тужила и сво троје тужених као и вештак пољ. струке. С обзиром на изјашњење вештака да је у међувремену од израде налаза 10.6.2010. дошло до повећања тржишне вредности оквирно за 20%, пун. тужиле је предложио да вештак изради допунски налаз због промене тржишне вредности, чему се пун. тужених није противио. Суд је следеће роч. заказао за 26.6.2014. и наложио вештаку да допуну изради у року од 30 дана. Вештак је допуну доставио 13.6.2014. а допунски налаз је пуномоћницима достављен 30.6.2014. Рочиште

заказано за **26.6.2014.** одложено је због генералног штрајка адвоката и следеће заказано за 23.10.2014. године.

Поднеском од 23.7.2014. тужени се изјашњавају да немају примедби на допунски налаз вештака, преиначавају противтужбени захтев у погледу износа за који је тужила намирена поклонима, означавајући га као 12.396,975 евра. Поднеском од 24.7.2014. исправљају техничку грешку у наведеном поднеску.

Поднеском од 17.10.2014. пун. тужиље моли одлагање рочишта због генералног штрајка. Поднеском од 22.10.2014. и пун. тужених извештава суд да из истих разлога неће приступити на рочиште заказано за 23.10.

Роч. **23.10.2014.** није одржано а следеће је заказано за **3.12.2014.** а затим за **15.1.2015.** међутим због штрајка који је и даље био у току ни ова два рочишта нису одржана. На рочишту **26.3.2015.** године саслушан је вештак пољ. струке, странке су изјавиле да даљих док. предлога немају па је расправа закључена.

Истог дана Основни суд у Новом Саду је под посл. бројем П. 2209/10 донео пресуду којом је тужбени захтев усвојио у целости, док је противтужбени захтев делимично усвојио тако што се износ од 8.234,97 евра у дин. противвредности које је покојни С.Р.С. из К. дао за живота тужилци урачунава у њен наследни део. Преко тог износа па до износа од 12.396,975 евра противтужбени захтев је одбијен. Пресуда је експедована 30.4.2015. године. Тужила је путем пун. изјавила жалбу 22.5.2015. а тужени 20.5.2015. године. Решењем од 28.7.2015. суд је исправио пресуду у којој је омашком изостављен износ трошкова које су тужени дужни да накнаде тужилци.

По жалбама парничних странака изјављеним против ове пресуде Апелациони суд у Новом Саду је дана 4.2.2016. године под посл. бројем Гж. 2697/15 донео решење којим је обе жалбе усвојио и првостепену пресуду у целости укинуо а предмет вратио Основном суду у Новом Саду на поновни поступак и одлучивање, одредивши да се нова главна расправа држи пред другим судијом. Предмет је у Основном суду у Новом Саду заведен под новим посл. бројем П. 1477/16.

Списи предмета су у Основном суду запримљени 10.2.2016. године. Раније поступајући судија је заказао рочиште за 15.4.2016. и позвао пуномоћнике са Гж. решењем. У спису је сл. белешка новог поступајућег судије у овом предмету, који констатује да је предметом задужен 15.3.2016. са већ заказаним рочиштем за 15.4.2016. Првостепеним спису је прикључен само још допис Вишег суда у Новом Саду под бр. Р4п. 3/16 од 14.3.2016. којим се ургира достављање списка.

Из садржине списка Вишег суда у Новом Саду под бр. Р4п. 3/16 који је уступљен овом суду на надлежност решењем од 11.4.2016. и примљен у Апелационом суду 20.4.2016. произилази да је Основни суд у Новом Саду на тражење Вишег суда у Новом Саду списе доставио на увид 22.3.2016. са напоменом да је заказано рочиште за 15.4.2016. и да је потребно да се спис врати до одржавања рочишта, што није учињено већ је спис, уз решење којим се Виши суд огласио ненадлежним, прослеђен овом суду.

За оцену навода и разлога из захтева од значаја су следеће одредбе Устава и закона:

Одредбом члана 32. став 1. Устава је утврђено да свако има право да независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и о оптужбама против њега.

Законом о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 125/04 и 111/09), који је био на снази у време покретања оспореног парничног поступка, било је прописано да странка има право да суд одлучи о њеним захтевима и предлозима у разумном року и да је суд дужан да настоји да се поступак спроведе без одуговлачења и са што мање трошкова (члан 10. ст. 1. и 2.).

Чланом 8а. ст. 1. и 2. Закона о уређењу судова (који је био на снази у време подношења захтева предлагача) било је прописано да странка у судском поступку која сматра да јој је повређено право на суђење у разумном року, може непосредно вишем суду поднети захтев за заштиту права на суђење у разумном року. Захтевом из става 1. овог члана може се тражити и накнада за повреду права на суђење у разумном року.

У току поступка пружања судске заштите поводом испитивања основаности предлога у границама истакнутог захтева, овај суд као непосредно виши утврђује да ли је захтев подносиоца основан, у ком случају, сходно чл. 8б наведеног закона, може одредити примерену накнаду за повреду права на суђење у разумном року и одредити рок у коме ће нижи суд окончати поступак у коме је учињена повреда права на суђење у разумном року.

Период оцене разумне дужине трајања предметног судског поступка који спада у надлежност овог суда, *ratione temporis*, почео је дана 21.5.2014. године, од када се примењује одредба члана 2. Закона о изменама и допунама Закона о уређењу судова, који је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 101/2013 од 20.11.2013. године, а који установљава захтев за заштиту права на суђење у разумном року као правно средство за заштиту овог повређеног права о коме одлучује непосредно виши суд у редовном поступку, по правилима ванпарничног поступка. Међутим, полазећи од тога да је судски поступак по својој природи јединствена целина, која је, у конкретном случају, отпочела подношењем тужбе 6.3.2009. године а који још увек траје, овај суд сматра да се ради утврђивања оправданости дужине трајања поступка мора узети у обзир и стање предмета на дан 21.4.2015. године, до када је предмет био нерешен више од 6 година, тако да је за оцену постојања повреде права предлагача релевантан цео протекли период, од дана подношења тужбе 6.3.2009. године.

На основу напред наведеног стања у спису, овај суд је, имајући у виду одредбе члана 8а-8в Закона о уређењу судова („Сл. гласник РС“ број [116/2008](#), [104/2009](#), [101/2010](#), [101/2011](#) и [101/2013](#)) као и релевантну судску праксу Уставног суда и Европског суда за људска права која се односи на материју заштите права на суђење у разумном року, гарантованог Уставом и Конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода, нашао да поступањем првостепеног суда у овој правној ствари ово право предлагача није повређено. При процењивању постојања повреде овог права, овај суд је имао у виду да је појам разумног трајања поступка релативна категорија, која зависи од низа чинилаца, а пре свега од сложености правних питања и чињеничног стања у конкретном спору, понашања подносиоца предлога, понашања органа који су водили поступак, као и значаја права о коме се у поступку одлучује за подносиоца, који се морају процењивати у сваком појединачном случају, према његовим специфичним околностима (видети, међу многим другим ауторитетима, *Frydlender против Француске*, број 30979/96, став 43., ЕЦХП 2000-VII).

С обзиром на наведено, овај суд је ценио чињеничну и правну сложеност предмета, поступање суда и предлагача као странке у том поступку као и значај права које се у том поступку штити за подносиоца овог захтева.

Анализирајући дужину трајања оспореног парничног поступка, овај суд је утврдио да наведени поступак до момента доношења овог решења траје седам година и два месеца, да су у том периоду заказано укупно 26 рочишта, од којих је 15 одржано, да је изведен доказ саслушањем тужиље, тужених и три сведока, грађевинским и пољопривредним вештачењем, допунским вештачењем и саслушањем вештака, да је донета мериторна одлука која је у поступку по правном леку укинута и предмет враћен на поновно суђење, па се наводи из захтева да првостепени суд није поступао ефикасно и делотворно не могу прихватити. Предлагачи у свом захтеву не наводе у чему се састоји пропуст суда, већ само указују на то да поступак траје (у том тренутку) 6 година и да се овај период не може сматрати разумним роком.

Из напред изнете анализе тока поступка произилази да су рочишта заказивана у разумним временским размацима, а да је само у једном случају (дана 22.6.2012.) рочиште одложено на неодређено време, што се, по оцени овог суда, с обзиром на укупност трајања поступка и предузетих процесних радњи, не може сматрати неделотворним поступањем суда. Чињеница да поступак траје више година, сама по себи, не води закључку да је поступање суда било неделотворно и да је странкама повређено право гарантовано одредбама Устава, ЗПП и Европском конвенцијом, будући да је трајање поступка, осим поступањем суда, условљено и другим факторима, као што су сложеност саме материје и број и врста доказа које ваља извести ради правилног чињеничног утврђења, понашање странака и њихово поштовање процесне дисциплине, а повремено и други фактори на које суд не може утицати. По оцени овог суда, наведени поступак је сложен у погледу чињеничног утврђења, те је захтевао извођење већег броја доказа у смислу вештачења и саслушања странака и сведока, па се не може прихватити навод предлога да је трајање парничног поступка, без обзира на то да траје нешто више од 7 година, неоправдано дуго. Предлагачи, по оцени овог суда, нису допринели дужини трајања овог поступка, имајући у виду да су се уредно одазивали позивима суда. Предмет спора је био значајан за предлагаче, али се по оцени овог суда, имајући у виду предмет тужбеног захтева, не може сматрати да се ради о посебном значају.

Полазећи од наведеног, овај суд је утврдио да предлагачу у парничном поступку који се пред Основним судом у Новом Саду води у предмету посл. бр. П. 2209/10 (нови посл. бр. П. 1477/16) није повређено право на суђење у разумном року, зајемчено чланом 32. став 1. Устава а заштићено цитираним одредбама Закона о парничном поступку и Закона о уређењу судова, те је, одлучујући у границама предлога, на основу члана 8а-8в Закона о уређењу судова, одбио предлог да се утврди је предлагачима повређено право на правично суђење гарантовано чланом 6. ст. 1. Европске конвенције за људска права и основне слободе, чланом 32. ст. 1. Устава РС као и чланом 10. ст. 1. Закона о парничном поступку, да се наложи Основном суду у Новом Саду да у што краћем року донесе мериторну одлуку у наведеном предмету као и да се обавезе Основни суд у Новом Саду да предлагачима на име накнаде нематеријалне штете на име претрпљених душевних болова због повреде права на правично суђење гарантованог истим прописима исплати сваком по 60.000,00 динара као и трошкове овог поступка, све са законском затезном каматом почев од пресуђења па до исплате.

На основу свега напред изложеног, применом одредаба чл. 8а-8в. Закона о уређењу судова, одлучено је као у изреци.

Поука о правном леку:

Против овог решења дозвољена је жалба Врховном касационом суду, путем овог суда, у року од 15 дана од дана пријема.

Судија
Вера Кнежевић-Мандић, с.р.

Зто: